

Budapest fejlődésének 244 alapjai

Irta: Dr. Pesta László, a Fővárosi Tanács vb. elnökhelyettese

Az SZKP XX. kongresszusa, az ott elhangzott nyilatkozatok, elsősorban N. Sz. Hruscsov beszámolója és N. A. Bulganyin beszéde a Szovjetunió hatodik öt éves tervéről, olyan szédületes fejlődés perspektíváit tárta a világ elé, amelynek lenyűgöző hatása alól azok sem vonhatják ki magukat, akik el vannak telve ellenséges indulattal és előítéletekkel a Szovjetunió iránt, félnek a haladás, a demokrácia, a béke erőinek előretörésétől. Hogy ez így van, megállapítható az imperialista sajtó aggodalmas hangú kommentárjaiból, különböző nyugati politikai vezetők nyilatkozataiból. A többé-kevésbé józanabb nyugati újságírókat és politikusokat, akik nem követik a Dulles-féle struccpolitikát és tudomásul veszik a tényeket, elsősorban az a kérdés foglalkoztatja, hogy mi a »titka« a Szovjetunió sikereinek, a belső építés terén csakúgy mint a nemzetközi politikában?

A kérdés felvetésének ez a módja is jellemző arra a tájékozatlanságra és elfogultságra, ami még a viszonylag józan kapitalista elemek gondolkodását is befolyásolja. A szovjet sikereknek nincsen »titka«, abban az értelemben, ahogy ezt a nyugati sajtó felveti. Sőt, éppen arról van szó, hogy a Szovjetunió az élet minden területén példát és útmutatást ad a világnak, hogyan lehet a népek életszínvonalának állandó emelésére fordítani az erőforrásokat, hogyan lehet úgy gazdálkodni és politizálni, hogy a széles néptömegek jóléte és biztonsága minél szilárdabb legyen és állandóan növekedjék. A szocialista tábor erejének éppen az a kimeríthetetlen erőforrása, hogy tanulni tud a szovjet példából és követni, saját konkrét viszonyaira alkalmazni tudja — és alkalmazza is — a szovjet útmutatásokat.

Természetesen mi is ebből az erőforrásból merítünk, országos viszonylatban csakúgy, mint szűkebb hazánk, a főváros fejlesztésének gondjai, problémái középette. Bennünket is az a törekvés vezet, hogy a rendelkezésünkre álló eszközök célszerű felhasználásával, eddigi tapasztalataink alapján reális összhangot teremtsünk a főváros lakosságának egyre növekvő igényei és a lehetőségek között. Most készül a főváros 1956-os munkatervének kidolgozása, és pedig olyan módon, hogy a legnagyobb kérdésektől a kisebb részletkérdésekig bevonjuk a tervek kidolgozásába a főváros lakosságát. S elmondhatjuk: ez ma már a tanácsi rendszer alapvető demokratizmusánál fogva, mely állandó és tevőleges kapcsolatot teremtett a lakosság széles rétegei és az igazgatási szervek között, tényleges alapja egész munkánknak.

Az 1956-os községpolitikai tervünk is ezen az alapon épül fel: a tanácsi beszámolókon, a fogadónapokon, a tanácsüléseken a lakosság részéről kinyilvánított óhajok és javaslatok alapján. Ezeknek az óhajoknak és javaslatoknak gondos és sokoldalú tanulmányozásából nem csupán azt tudjuk leszűrni, hogy melyek a legsürgősebb feladatok, hanem azt is, hogy a főváros lakossága milyen segítséget képes nyújtani a feladatok megoldásához. A javaslatok gyakorlatiasságából és megfélemlen nagy számából még egy alapvető tény állapíthatunk meg, és pedig azt, hogy milyen nagy mértékben megnőtt a főváros lakosságának bizalma a tanácsok iránt,

Budapestnek is, mint minden nagy városnak, egyik legnagyobb gondja, mondhatni legsúlyosabb problémája: a lakáskérdés. Arra, hogy ezt a súlyos problémát a főváros rohamos fejlődése és ugrásszerűen emelkedő népessége mellett egy csapásra megoldjuk, természetesen nincsen lehetőség. Nemcsak nálunk, de másutt sem. Mindenestre messzemenő intézkedéseket teszünk, hogy enyhítsük a probléma súlyosságát. Ehhez két út áll nyitva előttünk: új lakások építése és a régiak rendbehozatala. Az új lakásokat túlnyomórészt az Építésügyi Minisztérium építi a fővárosi tanács által kijelölt helyeken. Ebben az évben 5730 új lakásnak kell elkészülnie. Ezenkívül más tárcák saját dolgozóik részére három-négyszáz új lakást építenek, a főváros pedig saját beruházási kereteiből 490 új lakást fog felépíteni, ugyanakkor minden módon, OTP-kölcsönrel és telekjuttatással is elősegítjük a magánszemélyek építkezési terveinek megvalósítását. Ebben az évben előreláthatólag 3500 magánszemély kap OTP-kölcsönt és telket családi ház építésére. Ezek persze a főváros lakásviszonyai közepette nem túlságosan nagy számok, ennek ellenére kétségkívül enyhülést jelentenek a lakásprobléma frontján.

A másik komoly gondokat okozó kérdés tulajdonképpen összefügg a lakáskérdéssel. Ezt általában Budapesten »KIK-problémának« hívják és lényegileg a házak karbantartásáról van szó. Ezen a területen is rengeteg a megoldandó kérdés, de reméljük, hogy lépésről lépésre ezekkel is meg fogunk birkózni. Ebben az évben 390 millió forintot fordítunk a házak tartására és felújításra, továbbá az ingatlankezelő vállalatok műhelyeinek fejlesztésére, amire ugyancsak igen nagy szükség van. A probléma méreteire jellemző, hogy az elmúlt évben több mint 600 000 hibabejelentés érkezett az IKV különböző kirendeltségeihez.

A következő nagy probléma, ami ugyancsak a főváros rohamos fejlődésével függ össze — és amiről szintén azt kell mondanunk, hogy minden fejlődő nagyváros életében jelentkezik — a közlekedés problémája. Mindenesetre azt elmondhatjuk, hogy Budapesten van a világon a legolcsóbb közlekedés. A budapesti villamos- és autóbusszjegy hasonlíthatatlanul olcsóbb, mint bármely más világvárosban. Ha nem is döntő módon, de bizonyára ez is hozzájárul ahhoz, hogy nehezen tudunk lépést tartani az utazóközönség mindinkább növekvő számával. Remélhető, hogy ebben az esztendőben lényeges javulás lesz ezen a téren is, mert csaknem száz új, legmodernebb, nagy befogadóképességű villamos motorkocsit kapunk a Ganztól, hatvan új Ikarusautóbust és tizenhat trolibuszt állítunk be a forgalomba. Bizonyos javulást eredményez majd az is, hogy azokon a fő utvonalakon, ahol ez még nem történt meg, központosítják a vágányokat és általában az utak megjavítására nagy gondot fordítunk. Erre a célra a főváros költségvetése 61 millió forintot irányoz elő.

A közszolgáltatások iránt is nagymértékben megnöttek a követelmények, ami azzal függ össze, hogy a főváros lakossága a háború előttinél több mint kétszer annyi gázt és vizet fogyaszt. A gáz-, a víz- és

(Folytatása a 2. oldalon)

raiasat illeti. A francia külügyminiszter még az értekezlet megkezdése előtt egy sajtóértekezleten hangsúlyozta, hogy a kérdések megoldásának nem katonai vonatkozásaira kell tenni a hangsúlyt, hanem inkább gazdasági és szociális »segélynyújtásra«. Dulles felszólalásában viszont hangsúlyozta a SEATO katonai célkitűzéseit és kijelentette, hogy a nyugati hatalmak »nem mondhatnak le a katonai erőfeszítésekről«. Dulles egy másik beszédében az »antikommunizmus« álláspontját fejtegette és azt javasolta, hogy a legrövidebb időn belül alakítsák meg Bangkokban »az aknamunka elleni harc irodáját«. Pineau ugyanekkor azt mondta, hogy a SEATO-nak meg kellene változtatni módszereit és kijelentette, hogy a békés egymás mellett élés »hosszabb idő múltán elkerülhetetlenné válik«. Pineau a szerdai ülésen visszatért ehhez a kérdéshöz és azt mondta, hogy »meg kell találni az eszközöket az egymás mellett élés politikájának megvalósítására«. Pineau újból kitarotán hangoztatta, hogy gyökeresen meg kell változtatni a Nyugat politikáját.

Bizonyos családást keltett a SEATO-értekezlet pakisztáni körökben is. A pakisztáni külügyminiszter az értekezleten felvetette a kasmiri kérdést és olyan támogatást kért az Egyesült Államoktól, Angliától és Franciaországtól, hogy — mint mondotta — »Pakisztán közvéleménye ne csalódjék a Nyugattal kötött szövetségben«. Ebben a kérdésben — lapjelentések szerint — az értekezlet részt vevői abban állapodtak meg, hogy Pakisztánnak erre az indiai területre vonatkozó igényét népszavazással kell rendezni. Sajtóköri körökben megjegyzik, hogy Pakisztán képviselői ezt a döntést »kétértelműnek« tekintik.

A kasmiri kérdés felvetése a SEATO-értekezleten Indiában igen viharos visszhangot keltett. Az indiai parlament felsőházában most folyik a költségvetési vita. Ebből az alkalomból a kormány párt és az ellenzéki pártok képviselői egyaránt erőlyesen visszautasították a beavatkozást India ügyeibe és intézkedéseket követeltek India honvédelmi iparának fejlesztésére, tekintettel arra, hogy a katonai paktumok növekvő veszéllyel fenyegetik Indiát.

A SEATO-értekezletnek egyébként az Egyesült Államok befolyása alatt álló országokban is elutasító visszhangja volt.

de ugyanolyan foglalkozást dönt meg csütörtökön délután a francia nemzetgyűlés algériai vitája. A kormány különleges felhatalmazást kért az algériai helyzet rendezésére. A vitában 30 szómonk iratkozott fel. A karzatok és a képviselők padsorai

A marokkói események

Párizsból jelenti az MTI, hogy a marokkói szultán, aki szerdán este rádióbeszédet mondott, hangoztatta: »Franciaország és Marokkó kapcsolata két szabad és független ország egyenlőségén alapul.« Hangoztatta, hogy mindent meg kell tenni az ország egysége érdekében, mert a marokkói nép politikailag érett és teljesen megérti az ország újraegyesítésének szükségességét.

A szultán rámutatott arra, hogy a marokkóiakat kínosan meglepték a Marokkó északi

rakozott. A várakozók nagy részét azok a küldöttségek alkották, amelyek a nemzetgyűlés képviselőcsoportjaihoz az algériai béke helyreállítását követelő határozatokat és kérelmeket akarnak eljuttatni.

Három arab ország államfőinek tárgyalásai Kairóban

Kairóból jelenti a TASZSZ: Tovább folynak a tárgyalások Nasszer egyiptomi, Kvatli szíriai elnök és Szaud, Szaud-Arábia királya között. Mint a lapok közlik, az államfők az arab országok egységének megszilárdításával és a biztonság biztosítását célzó együttműködésük fokozásával összefüggő kérdéseket vitatják meg. Így már megvizsgálták, milyen gyakorlati lépésekkel támogassák Jordániát »mindennemű külföldi nyomás és agresszió ellen« folytatott harcában.

(A vezércikk folytatása)

a csatornahálózat fejlesztése természetesen nem történhet olyan ütemben, ahogy a lakosság igényei növekednek. Az 1956-os évben mindenesetre 65 kilométerrel növeljük a vízvezeték-hálózatot és 23 millió forintot fordítunk a gázművek fejlesztésére, mindenekeelőtt kiépítjük az óbudai gázgyárat, de a probléma igazi megoldását csak a második öt éves terv keretében remélhetjük, amikor is új gázgyárak építésére kerülhet a sor.

Annak ellenére, hogy az egészségügyi hálózat fejlesztése terén eddig is igen nagy eredményeket értünk el és megállapíthatjuk, hogy kevés ország fővárosában áll olyan magas színvonalon az ápolói munka, mint nálunk, a kórházak zsúfoltsága változatlanul sok gondot okoz. Ebben az évben 208-cal emelkedik a tanács kezelésében levő kórházak ágyainak száma. Rövidesen elkészül a *Vas utcai kórház*, amely egyike lesz a főváros legszebb és legjobban felszerelt kórházainak. Nagy gondot fordítunk a szakren-

delőintézetek fejlesztésére és újak építésére. Így például rövidesen elkészül a III. kerületi orvosi szakrendelőintézet, az angyalföldi Szegedi úton tervezett rendelőintézet építését is remélhetőleg hamarosan megkezdhetjük. Egészségügyi beruházásokra a tanács 22,5 millió forintot irányoz elő, emellett a költségvetésben 602 millió forint szerepel a gyógyító-megelőző munka céljaira. A probléma megoldásához hozzájárulunk azzal is, hogy a meglévő és rendkívül kiterjedt egészségügyi hálózatunkat célszerűbben fogjuk felhasználni, mint eddig, továbbá az egészségügyi dolgozók továbbképzésének új és gyakorlatias rendszerével elősegítjük az egészségügy színvonalának fejlődését.

A sok közül még egy fontos területre akarom felhívni a figyelmet, ahol komoly előrehaladást értünk már el, de még mindig nagy feladatok állnak előttünk. Ez az *iskolaügy*. Mindenesetre a főváros lakosságának rendkívüli fejlődése új iskolák létesítését te-

szi szükségessé, mert a tantermek elégtelen száma minden bizonnyal hozzájárult ahhoz, hogy sok helyt a tanulmányi eredmények nem feleltek meg a kívánalmaknak és a mi jogos várákozásunknak. Az 1955/56-os tanévre 33 000-rel több gyermek iratkozott be, mint például 1951/52-ben. Ez parancsolóan szükségessé teszi a tantermek szaporítását. Ebben az évben 152 új általános iskolai tanterem létesül, az óvodai férőhelyeket is 18 000-rel növeljük. Ez lehetővé teszi, hogy kevesebb gyermek kerül egy tanterembe és kevesebb jut egy pedagógusra. Meggyőződésünk szerint ilyen módon javulni fog a gyermekekkel való foglalkozás színvonala és a gyermekek szorgalma is. Meg kell állapítani, hogy ezen a téren más irányú segítségben is bizakodhatunk, mert a *szülők kapcsolata az iskolával lényegesen megjavult*, s ez megfigyelhető a tanulóifjúság felelősségérzésének és fegyelmének megszilárdulásában is.

Természetesen számos más problémája is van a fővárosnak, amelyekre itt most nem akarok kitérni. A lényeg az,

hogy összes problémáinkat abból a szempontból mérlegeljük és keressük a leghatásosabb és a célnak leginkább megfelelő megoldást, hogy *szocialista ország fővárosát építjük*, s ami csak a népgazdaság erejéből telik, mindent elkövetünk a főváros fejlesztése érdekében. Ebből a szempontból figyelembe kell venni azt is, hogy a fővárosnak vannak olyan kerületei, amelyek a régi rendszer egyoldalú és elfogult osztályszellemtől áthatott igazgatási rendszerében elmaradtak a belső kerületek fejlődésétől. Ezen a téren bizonyos reális és a mi viszonyainknak megfelelő összhangot kell teremteni. A legfontosabb azonban minden problémának megoldásánál az, hogy a főváros lakosságával minél mélyebb és közvetlenebb kapcsolataink legyenek, s az egyes kérdések megoldásánál messzemenően figyelembe vegyük a főváros lakosságának nemcsak kívánóságait és javaslatait, hanem sajátos ízlését és szokásait is. *A tanács és a tömegek kapcsolatának aktivitása* az a biztos alap, amin szeretett fővárosunk továbbfejlődése nyugszik.